

VISIONS DE CATALUNYA
DISSET CONVERSES PER
ENCARAR EL FUTUR

Jordi Mayoral

comanegra

TAULA

Introducció	9
Míriam Hatibi	13
Mònica Terribas	31
Josep Maria Ganyet	51
Raül Garrigasait	73
Maria Sisternas	91
Marta Segarra	115
Josep Roca	135
Carmen Juares	153
Joan Burdeus	169
Salvador Macip	187
Victòria Alsina	207
Germà Bel	227
Marina Roig	243
Xavier Mauri	261
Marta Tafalla	279
Xavier López	295
Xavier Antich	313
Epíleg	331

INTRODUCCIÓ

EL PERQUÈ DE TOT PLEGAT

Al llarg de la darrera dècada el debat de sobirania ens ha sacsejat, des de les places s'ha debatut un nou model democràtic, i el feminisme i l'ecologisme han irromput amb una força enorme. També hem viscut un episodi de terrorisme que va fer esclatar una percepció de pau que donem per descomptada i, ara mateix, un escenari pandèmic que ens ha trencat tots els esquemes. Ens han passat moltes coses en molt poc temps, i tinc ganes d'aturar-me i valorar-ho.

Vull reflexionar al voltant d'aquestes vivències comunes i, per aprofundir-hi, penso que seria magnífic compartir aquest treball amb persones que aportin valor específic. Així, considero que la millor manera de repensar on som i cap a on anem és fer-ho mitjançant diverses converses amb persones clau sobre el seu àmbit i fer-ho en forma de llibre.

Tot seguit, intento dibuixar els grans eixos temàtics. Alguns són ben evidents (democràcia, justícia, economia, habitatge, ecologia, feminisme i igualtat, salut, cultura i ensenyament), i d'altres es van fent necessaris a mesura que ho valoro (territori, treball, innovació i digital, alimentació, administració i comunicació). Després, penso quina persona de cada àmbit pot ser la ideal: intento combinar diferents criteris, amb l'objectiu de tenir una visió polièdrica: edats entre 28 i 59 anys, reconeixement públic divers i procedència dels diferents territoris de Catalunya, amb el propòsit de generar una narrativa variada com ho és el nostre país.

Abans de posar-me en marxa, em recorren els dubtes i em pregunto si estaré a l'altura del repte: ni soc periodista ni conec a fons la majoria de temes que tractaré. Per pal·liar-ho, començo a documentar-me: lleixo articles, repasso llibres i miro entrevistes i documentals per poder

generar unes converses que valguin la pena i pugui treure substància de les persones que entrevistaré. Faig els guions, els repasso i els contrasto amb el meu entorn directe i envio el primer correu a una de les persones amb qui vull conversar. Escric al Salvador Macip, em respon que sí i sento una gran alegria.

Ho tinc tot a punt per introduir-me en unes converses que desitjo que siguin apassionants, que posin llum, que parlin d'allò que ens afecta i ens il·lusiona, de les nostres pors i de les nostres esperances. Desitjo que plegats dibuixem una visió per a la propera dècada, perquè si volem anar endavant hem de pensar el demà, tornar a imaginar-lo i crear mapes i enumerar prioritats que ens ajudin a construir el futur que volem fer possible.

LA VISIÓ DELS ENTREVISTATS

Al llarg d'aquesta introducció tan sols enumeraré algunes valoracions que considero il·lustratives del llibre, perquè penso fermament que el contingut substancial n'és la lectura de conjunt: per entendre el context, per endinsar-s'hi a fons i, més que res, per descobrir cadascú aquelles reflexions que li puguin ser útils. Això sí, hi ha alguns eixos que sobrevolen clarament el conjunt del llibre: l'evidència que cal un aprofundiment democràtic i les dificultats globals i nacionals que se'n deriven, fet que emfatitzen el Joan Burdeus i el Xavier Antich, que el feminisme i l'antiracisme són i seran dos vectors potentíssims per assolir la igualtat d'oportunitats, paraula de Míriam Hatibi, i que l'ecologia és l'eina substancial que tenim per deixar un món possible per a les properes generacions, com afirma la Marta Tafalla.

Alhora, és diàfan que tenim un gran repte en l'àmbit cultural i en l'ensenyament com ens indiquen el Raül Garrigasait i el Xavier López, perquè siguin els instruments que ens facin ser una societat preparada per al demà. També hem de tornar a posar la salut al centre i evitar que el nostre sistema sanitari treballi al límit, com assegura el Salvador Macip. Tenim el repte de fer debats —inclosos els econòmics— acurats i seriosos, com assegura el Germà Bel. Hem d'afrontar un nou món que va cap al digital,

com ens assenyala el Josep Maria Ganyet. Tenim camins per humanitzar la justícia, com diu la Marina Roig; vies per revolucionar l'administració, com conclou la Victòria Alsina; eines per crear un territori equilibrat, com ens indica la Maria Sisternas; és factible reconduir la qüestió de l'habitatge en el curt, mitjà i llarg termini, com ens assegura el Xavier Mauri, i un treball digne és possible si fem els deures que ens manquen, com ens assenyala la Carmen Juarez.

És irrefutable que som un país plural, divers i amb múltiples mirades. Tenim un país viu, actiu i desvetllat, però també és cert que moltes vegades ens perd el debat buit i la demora per ajornar la presa de decisions que fan falta. La Mònica Terribas diu que ens vigilem massa i que, segurament, ens cal més autocrítica interna i fer cadascú la seva feina ben feta. No puc estar-hi més d'acord. El llibre també el recorre la idea de confiar en la generació que ve; ho ressalten el Josep Roca en l'àmbit de l'alimentació i la Marta Segarra en els drets de les persones per fer un món viable.

FER-NOS PENSAR

El llibre té com a gran objectiu repensar el país i quins camins emprenem. Som 7.700.000 catalans, i cadascú, suposo que partint de la seva realitat, s'imagina el futur de forma particular, amb unes expectatives distintes de la resta. Ara bé, els encerts i els errors ens condicionaran com a societat i, de ben segur, això tindrà impacte en cadascú de nosaltres. Al capdavall, tots habitem en un espai petit al sud d'Europa i pensem el que pensem, parlem la llengua que parlem a casa, siguem religiosos o no, tinguem unes preferències o unes altres i unes fílies i unes fòbies diferents, tots compartim un tros de món que volem que tingui un futur digne i pròsper. Aquest és, segurament, el nostre mínim comú denominador.

Quina és la nostra relació amb el demà? Segurament, depèn de l'edat, de la salut, de la situació econòmica, del caràcter de cadascú i de diferents circumstàncies vitals que ens condicionen la mirada. El futur el vivim amb desconfiança, amb incertesa i amb angoixa, també amb resignació i

amb entusiasme, il·lusió i esperança. Una part de la societat es pregunta si anem cap al col·lapse o si el sistema té una mala salut de ferro; alguns, si el desassossec pot ser positiu, ja que fa sorgir l'inesperat, i d'altres pensen que l'esperança és una manera de tenir un horitzó que ens permet caminar i seguir endavant. Vivim el present, però sempre tenim una projecció cap al que ha de venir, i llavors és quan ens solem preguntar què volem ser, què volem mantenir i què volem incorporar.

Tenim futur com a societat? Penso que sí, perquè som un país que se sap mobilitzar, que té empenta i que mai s'ha resignat. Alhora, cal constatar que hi ha milers de joves amb unes ganes boges de tirar endavant, persones capacitades, formades, intel·ligents i amb ganes de treballar per guanyar-se un futur. Un exemple? La Carlota Rubio, que ha estat la persona que m'ha ajudat en aquest projecte: ha proposat noms d'entrevistats i enfocaments de les converses, ha assistit a les entrevistes, ha transcrit i ha editat en bona part els continguts. Si som capaços de donar-los l'oportunitat i la confiança que requereix aquesta generació guanyarem molts dels nostres reptes, si els acompanyem amb entusiasme seran la nostra primavera. El futur depèn de tots, però, sobretot, de les persones més joves.

El llibre identifica reptes importants en tots els àmbits i evidencia que molts problemes i moltes oportunitats estan connectades: si no cuidem el planeta i no ens cuidem no tindrem una bona salut, si no hi ha empreses que funcionin no tindrem bons sous, si no els tenim, ens costarà pagar l'habitatge i tenir un oci digne, si no millorem l'ensenyament i donem valor a la cultura ni tindrem cohesió social ni esperit crític, si no garantim la igualtat d'oportunitats i posem en valor la diversitat no tindrem un país just, si no vivim un aprofundiment democràtic, sempre anirem a les palpentes buscant un futur lliure, etcètera. Ara, l'objectiu d'aquest conjunt de converses no és fer unes conclusions tancades ni un manual d'instruccions. El que he intentat —amb la complicitat de les persones amb qui he compartit les entrevistes— és qüestionar-nos on som i cap a on anem i, a partir d'aquí, espero que cadascú tregui les seves pròpies conclusions si escau. I si el llibre fa pensar, si genera alguna reflexió en cadascun dels lectors, ja haurà valgut la pena.